

Nr 688

Av herr Hedin, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 67, angående anslag till skogshögskolan för budgetåret 1962/63.

(Lika lydande med motion nr 576 i Första kammaren)

Stockholm den 13 mars 1962

Carl Eric Hedin

Nr 689

Av herr Wachtmeister, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 67, angående anslag till skogshögskolan för budgetåret 1962/63.

(Lika lydande med motion nr 575 i Första kammaren)

I proposition nr 67 uttalar jordbruksministern, att det förslag beträffande anslag till skogshögskolan, som däri framlägges, är avsett att vara en första etapp i utbyggnaden av högskolans resurser.

I proposition nr 118 till 1961 års riksdag anges, att första etappen enligt 1956 års skogshögskole- och skogsforskningskommitté skulle omfatta den organisatoriska upprustningen, andra etappen skulle bestå i uppförande av nybyggnader i Stockholm och tredje etappen av omdisposition av frigjorda lokalutrymmen. Under förutsättning att departementschefen tillämpar samma etappindelning som kommittén, är det till årets riksdag framlagda förslaget alarmerande och innebär en avsevärd försvagning av högskolans resurser, såväl beträffande undervisning som forskning. Det finns emellertid anledning antaga, att departementschefen inlägger en annan mening än kommittén i begreppet »första etappen», och att årets proposition snarast skall avse en första etapp av första etappen.

Även med hänsyn härtill och med full förståelse för det förhållandet, att hela den personella och organisatoriska upprustningen ej kan ske på en gång, måste likväl framhållas, att förslaget trots sina stora förtjänster är behäftat med allvarliga brister.

Att taga ställning till detsamma, när man ej vet, hur departementschefen

tänkt sig fortsättningen, är svårt, men redan nu kan sägas, att personalförteckningen för skogshögskolan fr. o. m. den 1 juli 1962 innebär en direkt nedrustning av undervisningen. Varje förändring av en befattning som förste assistent till en sådan för forskarassistent innebär nämligen, att institutionsföreståndaren kan utnyttja vederbörande assistent i högst 800 timmar mot tidigare 1 600—1 800 timmar. Det är givetvis att notera med tillfredsställelse, att forskningen härigenom får ökade resurser, men vid en högskola måste dock *undervisningen* vara det primära.

Det är dålig hushållning med arbetskraft, när en professor och institutionsföreståndare i brist på assistenter skall behöva syssla med en mängd arbete, som med fördel kunde skötas av mindre kvalificerad kraft. I detta sammanhang förtjänar påpekas, att skogshögskolans professorer torde vara ensamma om att själva nödgas utföra alla skrivgöromål; vid t. ex. lantbrukshögskolan har varje institution en egen kontorist. Nu föreslår visserligen departementschefen vissa omflyttningar mellan kanslibiträdes- och kontoristtjänsterna, men alltfört kommer flertalet institutioner att sakna den skrivhjälp, som i ett uppbyggnads- och omorganisationsskede väl är viktigare än någonsin. Detta är icke blott dålig hushållning, det är slöseri med professorernas arbetskraft.

Om den här behandlade propositionen i fråga om skrivhjälp endast innebär ett stillastående eller — med tanke på indragningen av en del fondavlönade tjänster — en relativt obetydlig tillbakagång, försätter den emellertid en så oerhört viktig angelägenhet som rotröteforskningen i ett synnerligen allvarligt läge.

Denna, som tidigare varit förlagd till avdelningen för botanik och marklära vid statens skogsforskningsinstitut, har enligt kommitténs förslag överflyttats till skogshögskolans institution för skogsbotanik. Under en tvåårig övergångstid har detta pågått, och forskningen har vid högskolan omhändertagits av en assistent, delvis avlönad av medel för särskilda undersökningar från skogsforskningsinstitutet (ca 15 000 kr.), och av ett laboratoriebiträde, avlönat genom anslag från fonden för skoglig forskning.

Vid skogsforskningsinstitutet har rotröteforskningen varit huvuduppgiften för följande personal:

- 1 försöksledare i Ae 25
- 1 förste assistent i Ae 21
- 1 laboratoriebiträde i Ae 7—9.

Därjämte har funnits en skogstekniker i Ag 10, vilken biträtt vid denna forskning.

Efter överflyttningen till skogshögskolan avsågs denna forskning på grundval av kommitténs förslag av styrelsen för skogshögskolan och skogsforskningsinstitutet i petitum för budgetåret 1962/63 bli företrädd av

1 »övningsledare» i Ae 23 (i avvaktan på en snar ombildning till laboratur; en försöksledartjänst såsom förut hade varit den naturligaste övergångsbefattningen men kunde ej föreslås, då inga nya sådana tjänster får inrättas)

1 1 000-timmarsassistent i Af 15—Ae 19

1 skogstekniker i Ae 13

1 laboratoriebiträde i Ae 7—9,

något som tills vidare skulle inneburi någon personalförsvagning mot tidigare, men efter inrättandet av en laboratur i stället för övningsledartjänsten jämte en automatisk utökning av biträdespersonalen en förstärkning av rotröteforskningens resurser.

Jordbruksministern föreslår emellertid nu i proposition nr 67, att rotröteforskningen skall företrädas endast av en 1 000-timmarsassistent (som ersättning för den tillfälliga assistenttjänsten, avlönad av medel för särskilda undersökningar). Ingen som helst biträdes hjälp har upptagits.

Anledningarna till denna olyckliga utveckling torde vara:

1:o) att både den tidigare försöksledartjänsten och förste assistenttjänsten i mykologi vid skogsforskningsinstitutets avdelning för botanik och marklära (efter den 1 juli 1962 = institutionen för skogsekologi vid skogshögskolan) överförts till institutionen för virkeslära och fått omfatta träskydd och trämykologi i stället för rotröteforskning, för vilken de ursprungligen till väsentlig del inrättats,

2:o) att den »övningsledar»-tjänst, som vad avsedd för rotröteforskningen, ej föreslagits bli inrättad, då de övriga verkliga övningsledartjänsterna, avsedda för undervisningen, icke upptagits i propositionen utan i stället tills vidare ett anslag av 50 000 kr. upptagits för tillfälliga övningsledare för undervisningens behov, samt

3:o) att den av styrelsen begärda skogsteknikertjänsten samt laboratoriebiträdesbefattningen icke erhållits.

Rotröteforskningen är av naturliga skäl långsiktig och programbunden — den arbetar med ett stort antal provytor ute i fält över hela landet, vilka kräver regelbunden observation och regelbundna mätningar. Den måste därför med nödvändighet bedrivas av fast och heltidsanställd personal med tillräckliga hjälpkrafter, alltså med annan arbetskraft än en assistent av universitetstyp med endast 1 000 timmars tjänstgöringsskyldighet per år och endast tillfälligt anknuten till institutionen (3 + 3 år).

Tidigare ha två assistenter (därav 1 förste assistent) med rotröteforskning som väsentlig arbetsuppgift lämnat skogsforskningsinstitutet, då förhållandena under utredningens gång syntes dem alltför osäkra för framtiden — och om propositionen i detta avseende godtages, måste man konstatera, att de handlat riktigt.

Det har emellertid på ansvarigt håll ansetts fullständigt självklart, att åtminstone ungefär samma tjänster som tidigare skulle ställas till förfogande för denna ekonomiskt synnerligen betydelsefulla forskning, vilken efter omorganisationen såsom en programbunden sektor med institutionsföreståndarens medgivande överflyttats till skogshögskolans institution för skogsbotanik.

Om rotröteforskningen nu ej erhåller erforderlig personal av åtminstone samma omfattning som den hittills haft, kommer tidigare under 20 år utfört arbete att till stor del spolieras och utlagda provytor att förfalla.

För att förhindra en sådan utveckling och åstadkomma stabilitet på detta viktiga forskningsområde med arbetskraft, som på lång sikt helt kan ägna sig häråt, hemställes därför,

att riksdagen måtte besluta

att vid skogshögskolans institution för skogsbotanik från och med den 1 juli 1962 inrätta, utöver vad i Kungl. Maj:ts proposition nr 67 föreslagits,

1 laboratur i Bo 1, avsedd för rotröteforskning (kompetenta sökande finnes),

1 skogsteknikertjänst i Ae 13 samt

1 laboratoriebiträdestjänst i Ae 9—11.

Under hänvisning till vad ovan anförts om framför allt undervisningens behov hemställes vidare,

att riksdagen måtte besluta

att vid vardera av institutionerna för skoglig marklära,

skogsbotanik,

skogszoologi med viltvård samt

skogsuppskattning med skogsindelning

inrätta en tjänst som kontorist i Ae 9.

Stockholm den 13 mars 1962

Hans Wachtmeister